

מעשה נפלאה מהה"ק הר' יצחק אברבנאל זי"ע ששמעתי מהשו"ב דעיר זשיליען

מעשה נפלאה מהה"ק [מהרב הקדוש] הר' יצחק אברבנאל זי"ע [זכותו יגן עלינו] ששמעתי מהשו"ב

[מהשו"ט ובודק] דעיר זשיליען

ג) הה"ק ר' יצחק אברבנאל יטב צעפאניע ופורטיגאל והי' אדם גדול וקרוז למלכות ויהי צעה גירוש ספאניע שגירם כל היהודים אחר המלך להאברבנאל אשר הוא יסאך צמדינתו ולא עליו גזר את הגזירה, אחר לו האברבנאל לא, כי עם שאר אחיו היהודים ילא מהמדינה ויעזב את כל נכסיו ורכושו ויסע לעיר ויכילא (ווינעדיג) ויקצע עם דירתו, לרור כספו בעל בידו וגם גביע יקר מאוד מאבנים טובים ומרגליות משובץ זהב הי' לו אשר הי' סוף הון רב והגביע הזה הי' לו על כל השנה לכוס על אשר הוא הי' סנדק, וגם על פסח הכשיר

ג) הה"ק [הרב הקדוש] ר' יצחק אברבנאל ישב בשפאניע (בספרד) ופורטיגאל והי' אדם גדול וקרוז למלכות. ויהי בעת גירוש שפאניע שגירם כל היהודים, אמר המלך להאברבנאל אשר הוא יסאך במדינתו ולא עליו גזר את הגזירה. אמר לו האברבנאל: לא, כי עם שאר אחיו היהודים יצא מהמדינה. ויעזב את כל נכסיו ורכושו ויסע לעיר ווינציא (ווינעדיג) ויקבע שם דירתו. צרור כספו נטל בידו וגם גביע יקר מאוד מאבנים טובים ומרגליות משובץ זהב הי' לו, אשר הי' שוה הון רב. והגביע הזה הי' לו על כל השנה לכוס על ברית מילה אשר הוא הי' סנדק, וגם על פסח הכשיר

אותו, והי' מכונה בשם "כוס אליהו". הר"י [הרב יצחק] אברבנאל ישב שם כמה שנים, והי' מתפרנס מצרור כספו שבידו, ויהי כספו הלך וחסר עד שנעדר, והשאיר בנו אחריו אשר שמו הי' ר' יהודא אברבנאל ונשא בחוסר כל. ויהי היום הי' אצלו איש משרי המלוכה, וראה אצלו את הכוס היקר הנ"ל [הנזכר לעיל] אשר הי' מפי ומפנינים, וילך ויהלל אותו לפני המלך ויאמר שכאן נמצא איש כזה וכן הוא שמו ויש לו גביע יקר במציאות אשר אין כמוהו כמעט בכל העולם. וכשמוע המלך כך חמד מאוד לראותו, וילך בכבודו ובעצמו פתאום לבית ר' יהודא הנ"ל [הנזכר לעיל] ויבקש אותו להראות לו את הגביע, ויוציא את הגביע ויראהו

והוא יחקור וידרוש אחר זה, ויהי כן. המלך משפאניע הלך אצל המלך דשם, וחקרו ודרשו הדבר ונמצא כי כנים דברי האיש ר"י [רבי יהודא] אברבנאל ויתן לו צרור כספו לידו, וילך שמח וטוב לב. קנה הכל על צרכי פסח כאחד מהגבירים לא יחסר כל בו. ויהי בלילה ראשונה של פסח, ויאנה מאוד. ותאמר לו אשתו: "מדוע פניך רעים? הלא השי"ת [השם יתברך] עזר לנו כל טוב, ב"ה [ברוך השם] הכל מוכן לפנינו." ויאמר לו: "מפני שני דברים פני רעים, מפני הגביע היקר שנאבד ממני, וגם מפני שאין לי אורח הגון." ותאמר לו אשתו: "לך נא עוד הפעם אל בית המדרש אולי תמצא עכ"פ [על כל פנים] אורח, אם אין לך הגביע." וישמע לקולה וילך לביהמ"ד [לבית המדרש] וימצא עומד עני אי אחורי הדלת, וירא והנה פניו מאיר כמלאך אלקים, ויאמר: "מדוע אתה עומד פה? בוא לביתי ונאכלה נא יחד סעודת פסח." והאיש שמע לקולו וילך אחריו ויבוא לביתו, וירץ ר"י [רבי יהודא] תיכף לבית אשתו

והוא יחקור וידרוש אחר זה, ויהי כן, המלך משפאניע הלך אצל המלך דשם, וחקרו ודרשו הדבר ונמצא כי כנים דברי האיש ר"י אברבנאל ויתן לו צרור כספו לידו וילך שמח וטוב לב. קנה הכל על צרכי פסח כאחד מהגבירים לא יחסר כל בו, ויהי בלילה ראשונה של פסח ויאנה מאוד. ותאמר לו אשתו: "מדוע פניך רעים? הלא השי"ת [השם יתברך] עזר לנו כל טוב, ב"ה [ברוך השם] הכל מוכן לפנינו." ויאמר לו: "מפני שני דברים פני רעים, מפני הגביע היקר שנאבד ממני, וגם מפני שאין לי אורח הגון." ותאמר לו אשתו: "לך נא עוד הפעם אל בית המדרש אולי תמצא עכ"פ [על כל פנים] אורח, אם אין לך הגביע." וישמע לקולה וילך לביהמ"ד [לבית המדרש] וימצא עומד עני אי אחורי הדלת, וירא והנה פניו מאיר כמלאך אלקים, ויאמר: "מדוע אתה עומד פה? בוא לביתי ונאכלה נא יחד סעודת פסח." והאיש שמע לקולו וילך אחריו ויבוא לביתו, וירץ ר"י [רבי יהודא] תיכף לבית אשתו

ויבשר לה כי יש לו בפרוזדור אורח הגון. וילכו שניהם לפרוזדור להכניס את האורח, ויבואו ויראו והנה הגביע היקר עומד והאיש איננו. ויכירו שהאיש הי' אל"י [אליהו], וישבו הם בעצמם על הסדר. ויהי באמרו "שפוך חמתך" ויפתח הפתח ויבוא אל"י [אליהו] הנביא וישב אצל שלחנו ויגלה לו את הכל, כל מה שעשה אביו למלך משפאניע, וגם אמר שילך אחר יו"ט [יום טוב] עם הגביע להמלך דשם, ובל יפחד כי ירא הוא מפניו וגם את הגזירה יבטל כי כאשר אביו הי' ר' יצחק אברבנאל הכה אה המלך משפאניע, כן מכה הוא אותו שיבטל את הגזירה ונס לא יצער את בנו. ויהי אחר יו"ט [יום טוב] הלך ר"י [רבי יהודא] אל המלך עם הגביע ויאמר: "ראה נא את הגביע, ולא בי האשם כי אל"י [אליהו] הנביא לקחו ממני ואל"י [ואליהו] החזירו לי. ואם תרצה אותו אתנהו לך ותבטל נא הגזירה שגזרת על עמי בית ישראל." ויאמר המלך: "הגזירה אני מבטל תיכף והגביע קח לך, כי לא אוכל לסבול ההכאות של אביך שמכה אותי." ויאמר לו: "יחי המלך!" ויברך אותו וילך לביתו ויבשר ליהודים וישמחו מאוד, כן נושע גם אנחנו בישועות ונחמות.